

Byla T-325/01

DaimlerChrysler AG prieš Europos Bendrijų Komisiją

„Konkurencija — EB 81 straipsnis — Karteliai — Atstovavimo sutartis — Motorinių transporto priemonių platinimas — Ekonominis vienetas — Priemonės, trukdančios paralelinę prekybą autotransporto priemonėmis — Kainų nustatymas — Reglamentas (EB) Nr. 1475/95 — Bauda“

2005 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo (penktoji kolegija) sprendimas II-3326

Sprendimo santrauka

- 1. Konkurencija — Karteliai — Įmonių susitarimai — Sąvoka — Dvišaliai arba daugiašaliai veiksmai — Taikymas — Vienašaliai veiksmai — Netaikymas
(EB 81 straipsnio 1 dalis)*
- 2. Konkurencija — Bendrijos teisės normos — Įmonė — Sąvoka — Ekonominis vienetas — Atstovavimo sutartimi saistomi atskiri juridiniai asmenys — Ekonominio vieneto egzistavimo sąlygos
(EB 81 straipsnio 1 dalis)*

3. *Konkurencija — Karteliai — Draudimas — Išimtis rūšims — Reglamentas Nr. 1475/95 — „Perpardavimo“ sąvoka*
(Komisijos reglamento Nr. 1475/95 10 straipsnio 12 dalis)
4. *Konkurencija — Administracinė procedūra — Pranešimas apie kaltinimus — Būtinasis turinys — Teisės į gynybą paisymas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 19 straipsnio 1 dalis; Komisijos reglamento Nr. 99/63 2 ir 4 straipsniai)
5. *Konkurencija — Karteliai — Suderintieji veiksmai — Sąvoka — Derinimas ir bendradarbiavimas, pažeidžiantys kiekvienos įmonės pareigą savarankiškai nuspręsti dėl savo veiksmų rinkoje*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)
6. *Konkurencija — Karteliai — Įmonių susitarimai — Komisijos pareiga įrodyti pažeidimą — Papildomi dalyvavimo konkurenciją pažeidžiančiuose susitikimuose įrodymai — Įmonei tenkanti pareiga įrodyti atsirbojimą nuo priimtų sprendimų*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)
7. *Konkurencija — Karteliai — Įmonių asociacijų sprendimai — Neprivalomas asociacijos sprendimas, kurį taiko jos nariai — Įtraukimas*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)
8. *Konkurencija — Karteliai — Poveikis prekybai tarp valstybių narių — Kartelis, sukkeliantis pasekmių visoje valstybės narės teritorijoje — Automatinis poveikis*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)
9. *Konkurencija — Bendrijos teisės normos — Dukterinės bendrovės padarytas pažeidimas — Priskyrimas patronuojančiai bendrovei — Sąlygos — Dukterinės bendrovės buvimo atskiru juridiniu asmeniu nereikšmingumas — Viso dukterinės bendrovės kapitalo turėjimo reikšmė — Patronuojančios bendrovės pareiga paneigti prielaidą apie lemiamą savo dukterinės bendrovės kontrolę*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)

1. EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas yra taikomas tik dvišaliai ar daugiašaliai suderintam elgesiui, sudarant įmonių susitarimus, priimanč įmo-

nių asociacijų sprendimus ar derinant veiksmus. Todėl šios nuostatos prasme vartojama susitarimo sąvoka suponuojama mažiausiai dvių šalių valios suderinimą.

Iš to reikia daryti išvadą, kad jei įmonės veiksmas yra vienašalis elgesys, tam sprendimui netaikomas šiame straipsnyje numatytas draudimas.

(žr. 83, 84 punktus)

2. Taikant konkurencijos taisykles formalus skirtumas tarp dviejų bendrovių dėl to, kad jos yra skirtingi juridiniai asmenys, nėra lemiamas veiksnys; svarbiausia tai, ar jos rinkoje veikia kaip vienas asmuo, ar ne. Todėl gali prireikti nustatyti, ar dvi bendrovės – skirtingi juridiniai asmenys – sudaro vieną įmonę, ar priklauso vienai įmonei arba ekonominiam vienetui, formuojančiam rinkoje vienodą elgesį.

Tokia situacija susiklosto ne tik tais atvejais, kai bendrovės susijusios patrunuojančiosios ir dukterinės bendrovės ryšiais, bet, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, ir santykių tarp bendrovės ir jos komercinio atstovo bei tarp atstovaujamojo asmens ir jo atstovo atveju. Iš tiesų, sprendžiant

EB 81 straipsnio taikymo konkretiems veiksmams klausimą, reikia nustatyti, ar atstovaujамasis asmuo ir tarpininkas arba „komercinis atstovas“ sudaro ekonominę vienetą, kuriame pastarasis, kaip pagalbinis organas, yra integruotas į pirmojo įmonę. Todėl jei tarpininkas, veikiantis atstovaujamo asmens naudai, iš principo gali būti laikomas į pastarojo įmonę integruotu pagalbinio organu, turinčiu vykdyti atstovaujamojo asmens nurodymus, jis, kaip prekybos pagalbininkas, sudaro su šia įmone vieną ekonominę vienetą.

Kitokia situacija susiklosto tada, kai tarp atstovaujamojo asmens ir jo atstovų sudaryti susitarimai suteikia ar palieka atstovams funkcijas, kurios ekonominiu požiūriu panašėja į nepriklausomo platinimo, nes juose numatoma, kad šie atstovai prisiims su pardavimu arba su trečiaisiais asmenimis sudarytų sutarčių įgyvendinimo finansinę riziką. Taigi atstovai nepriklausomo ūkio subjekto statusą gali prarasti, tik jeigu jie neprisiima jokios su atstovaujamojo asmens vardu sudarytomis sutartimis susijusios rizikos ir atlieka pagalbinę funkciją, būdami integruoti į atstovaujamojo asmens įmonę. Todėl, jei atstovas, nors ir būdamas

nepriklausomu juridiniu asmeniu, pats savarankiskai nepriima sprendimu dël savo veiksmu rinkoje, o vykdo atstovaujamojo asmens nurodymus, atstovo ir jo atstovaujamojo asmens, su kuriuo jis sudaro bendrà ekonominę vienetą, santykiams netaikomi EB 81 straipsnio 1 dalyje numatyti draudimai.

mos tam, jog palengvintų vis dar naujos transporto priemonės pirkimą iš išimtiniam platinimo tinklui nepriklausančio pardavėjo.

(žr. 153 punktą)

- (žr. 85–88 punktus)
3. Iš Reglamento Nr. 1475/95 dël Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms motorinių transporto priemonių platinimo ir techninės priežiūros susitarimų rūšims 10 straipsnio 12 dalyje numatyto termino „perpardavimas“ aiškiau, kad tiekėjas gali uždrausti platintojams tiekti „perpardavėjais“ laikomiems fiziniams ar juridiniams asmenims tik tuomet, jei perparduodamos naujos motorinės transporto priemonės. Išperkamosios nuomos sutarčių, numatančių nuosavybės perleidimą arba galimybę pirkti prieš pasibaigiant sutarčiai, prilyginimo perpardavimui tikslas yra leisti tiekėjui užtikrinti platinimo tinklo vientisumą, išvengiant atvejų, kad išperkamosios nuomos sutartys būtų naudoja-
 4. Komisija turi informuoti suinteresuotas įmones ir jų asociacijas apie joms turimus kaltinimus, o jos priimamuose sprendimuose gali būti pateikiami tik tokie kaltinimai, dël kurių tos įmonės ar asociacijos turėjo galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę dël juose nurodomų faktų ir aplinkybių, kuriais jas kaltina Komisija, realumo ir svarbumo.
- Pranešime apie kaltinimus pakankamai aiškiai, net jei ir glaustai, reikia nurodyti visus kaltinimus, kad suinteresuotieji asmenys žinotų, kuo juos Komisija kaltina. Pranešimas apie kaltinimus atlieka savo Bendrijos reglamentuose nustatytą paskirtį įmonėms pateikti visą informaciją, kurios reikia tam, kad jos galėtų pasinaudoti teise į gynybą prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą tik tuomet, jei šios taisyklės laikomasi. Šis reikalavimas įvykdomas, kuomet sprendime suinteresuotiesiems asmenims nepriskiriami pranešime apie kalti-

numus nenurodyti pažeidimai, o jis pats grindžiamas tik faktais, dėl kurių suinteresuotasis asmuo turėjo galimybę pateikti paaiškinimus. Tačiau galutinis Komisijos sprendimas neprivalo būti pranešimo apie kaltinimus kopija.

ka, jog atitinkamos įmonės išreikštų savo bendrą norą toje rinkoje elgtis tam tikru nurodytu būdu.

Jei pranešime apie kaltinimus atitinkamai įmonei yra aiškiai nurodomas konkurencijos pažeidimo pobūdis ir pagrindiniai jį pagrindžiantys faktai, jai sudaromos sąlygos atsakyti į šį kaltinimą ir pasinaudoti teise į gynybą. Tai, kad galutiniame Komisijos sprendime nurodant kaltinimus ekonominis susitarimas pavadinamas „vertikaliu“ ar „horizontaliu“, iš esmės nekeičia pranešime apie kaltinimus išdėstytų kaltinimų.

Koordinavimo ir bendradarbiavimo kriterijai toli gražu nereikalauja, kad būtų parengtas tikras „planas“; juos reikia aiškinti atsižvelgiant į konkurenciją reglamentuojančių Sutarties nuostatų pamatinę koncepciją, kad kiekvienas ūkio subjektas savarankiškai nuspręstų dėl komercinės politikos, kurią jis ketina taikyti bendrojoje rinkoje. Nors šis savarankiškumo reikalavimas nedraudžia ūkio subjektams protingai prisitaikyti prie pastebėto konkurentų elgesio ar į jį atsižvelgti, jis griežtai draudžia bet kokią tiesioginį ar netiesioginį jų bendravimą, kuriuo siekiama daryti įtaką esamo ar potencialaus konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti jam informaciją apie tai, kaip įmonė ketina veikti šioje rinkoje.

(žr. 188, 189, 192 punktus)

5. Tam, kad būtų sudarytas susitarimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, pakan-

(žr. 199, 200 punktus)

6. Nagrinėdama bylą dėl konkurencijos teisės pažeidimo Komisija privalo pateikti jos nustatytų pažeidimų įrodymus ir nurodyti aplinkybes, kurių pakanka įrodyti, kad pažeidimą sudarę faktai tikrai įvyko.

lies prasme, net jei asociacijos nariams jis neprivalomas, bent jau tada, kai visi nariai, kuriems toks sprendimas skiriamas, jam pritaria.

(žr. 210 punktą)

Kai nustatoma, kad įmonė dalyvavo akivaizdžiai konkurenciją pažeidžiančiuose susitikimuose, pati įmonė turi pateikti įrodymų, kad jos dalyvavimas tokiuose susitikimuose neturėjo jokio konkurencijai prieštaraujančio tikslo, įrodyti, kad ji savo konkurentams paaiškino, jog tame susitikime dalyvavo kitu tikslu nei jie. Jei nėra tokį atsiribojimą įrodančių aplinkybių, tai, kad įmonė nevykdo šiuose susirinkimuose priimtų sprendimų, nepašalina jos atsakomybės už dalyvavimą kartelyje.

8. Kai kartelinis susitarimas taikomas visoje vienos valstybės teritorijoje, jis vien dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos uždarumą ir taip trukdo įgyvendinti Sutartimi siekiamą ekonominę skvarbą.

(žr. 212 punktą)

(žr. 201, 202 punktus)

7. Aktas gali būti pripažintas įmonių asociacijos sprendimu EB 81 straipsnio 1 da-
9. Aplinkybės, jog dukterinė bendrovė yra atskiras juridinis asmuo, nepakanka tam, kad būtų atmesta galimybė, jog jos veikla gali būti priskirta patronuojančiajai bendrovei pirmiausia tuomet, kai dukterinė bendrovė savarankiškai nepriima sprendimų dėl savo elgesio rinkoje, bet iš esmės tik vykdo jai skirtus patronuojančiosios bendrovės nurodymus.

Nors vien 100 % dukterinės bendrovės akcijų turėjimo nepakanka pagrįsti tokios patronuojančiosios bendrovės kontrolės, kuri reiškia, kad vienos iš jų elgesys gali būti priskirtas kitai, Komisija tokį savo sprendimą taip pat gali grįsti ir tuo, kad patronuojančioji bendrovė nepateikia dukterinės bendrovės savarankiškumo įrodymų ir neginčija, jog ji turėjo lemiamą įtaką sprendžiant pastarosios komercinę politiką. Iš tiesų, kai patronuojančioji bendrovė patronuoja visą dukterinės bendrovės kapitalą, Komisija gali teisėtai daryti prielaidą, kad toji bendrovė turi lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės veiklai, ypač jei patro-

nuojančioji bendrovė vykstant administracinei procedūrai teigia, kad ji atstovauja visoms grupės įmonėms.

Susiklosčius tokioms aplinkybėms, patronuojančioji bendrovė, norėdama paneigti šią prielaidą, privalo pateikti pakankamų įrodymų.

(žr. 218–220 punktus)